

**Kultuuriministri 8. novembri 2022. a määruse nr 19
„Regionaalsete tervisespordikeskuste edasiarendamise toetamise tingimused ja kord
perioodil 2023–2026“ muutmise eelnõu
seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1.Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Käesoleva määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) kõrvaldatakse kultuuriministri 8. novembri 2022. a määruse nr 19 „Regionaalsete tervisespordikeskuste edasiarendamise toetamise tingimused ja kord perioodil 2023–2026“ (edaspidi *määrus*) rakendamisel tekkinud menetluslikud kitsaskohad. Samuti tehakse tehnilisi muudatusi.

Määruses on praegu selgelt reguleeritud, mida teha olukorras, kus tervisespordikeskus arvatakse nimetatud nimekirjast välja – siis ei tee toetuse andja talle edasisi väljamakseid, nõuab kaalutusõiguse alusel välja makstud toetuse osaliselt või täielikult tagasi ning korraldab vabanenud vahenditele täiendava taotlusvooru. Samas puudub määruses praegu regulatsioon olukorra osas, kus tervisespordikeskus muudab elluviidavat projekti ja talle eraldatud või eraldatavat toetuse suurust vähendatakse, kuid teda ei arvata toetatavate tervisespordikeskuste nimekirjast välja. Eelnõuga lisanduvad määrusesse sätted, mis reguleerivad toetuse summa vähendamise olukorda analoogselt sellega, kui tervisespordikeskus toetatavate tervisespordikeskuste nimekirjast välja arvatakse.

Samuti lisandub eelnõuga määrusesse säte, mille kohaselt on toetuse andjal õigus eeltoodud juhtudel (tervisespordikeskus arvatakse toetatavate tervisespordikeskuste nimekirjast välja või tervisespordikeskuse toetust vähendatakse) korraldatud täiendavasse taotlusvooru eelarvevahendeid juurde lisada.

1.2.Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Kaarel Nestor (kaarel.nestor@kul.ee, tel 628 2260) ning Kultuuriministeeriumi personali- ja õigusosakonna jurist Mari Kõrtsini (mari.kortsini@kul.ee, tel 628 2254).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kuuest punktist.

Eelnõu punktiga 1 muudetakse § 15 lõike 3 sõnastust selliselt, et iga-aastase toetussumma eraldamisel arvestaks kultuuriminister ka määruse § 18 lõike 2 kohaselt esitatud toetussumma vähendamise taotlusega. Eelnõuga muudetava § 18 lõike 2 järgi on toetuse saajal õigus taotleda projekti muutmist ja vajadusel ka talle aastate lõikes eraldatava toetussumma vähendamist (nii tagasi- kui edasiulatuvalt). Kui toetuse saaja on sellise taotluse esitanud, toetuse andja on taotluse läbi vaadanud ja rahuldanud, tuleb sellest lähtuda ka edasiste väljamaksete tegemisel.

Eelnõu punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks määruse § 16 lõiked 2-5. Lõiked 3-5 viiakse eelnõu punktiga 3 üle uude §-i 16¹. Lõikes 2 toodud regulatsioon on sätestatud juba määruse § 19 lõike 1 punktis 8 ning selle dubleerimine §-s 16 ei ole vajalik.

Eelnõu punktiga 3 luuakse määrusesse uus § 16¹, millega sätestatakse regulatsioon täiendava taotlusvooru läbiviimiseks olukordades, kus määruse § 15 lõike 1 alusel moodustatud toetatavate tervisespordikeskuste nimekirjast arvatakse tervisespordikeskus välja või kus mõne tervisespordikeskuse toetussummat on § 18 lõikes 2 toodud taotlusest lähtuvalt vähendatud.

Praegu on määruses kehtestatud täiendava taotlusvooru läbiviimise võimalus § 16 lõigetes 3-5, kuid selle kohaselt on täiendav taotlusvoor võimalik läbi viia vaid olukorras, kus tervisespordikeskus on toetatavate tervisespordikeskuste nimekirjast välja arvatud. Puudub aga regulatsioon sellise olukorra kohta, kus tervisespordikeskus vaid muudab oma elluviidavat projekti ning talle eraldatud või eraldatavat toetust vähendatakse, kuid tervisespordikeskuste nimekirjast teda välja ei arvata. Eelarvevahendid vabanevad meetmesse samas ka sellisel juhul, samamoodi nagu tervisespordikeskuse nimekirjast välja arvamisel. Eelarvevahendite otstarbeka ja eesmärgipärase kasutamise tagamiseks on vajalik, et mõlemal juhul oleks võimalik vabanenud vahendite suhtes korraldada täiendav taotlusvoor ning et see oleks ühtselt ja selgelt reguleeritud.

Uue § 16¹ lõiked 1-3 kirjeldavad täiendava taotlusvooru läbiviimise tingimusi. Sisult on tegu samade tingimustega, mis on hetkel sätestatud § 16 lõigetes 3-5, eelnõuga tuuakse regulatsioon uude sättesse ning seda laiendatakse selliselt, et kaetud oleks mõlemad eelnimetatud olukorrad, kus eelarvevahendid meetmes vabanevad. Samuti tehakse uues lõikes 3 tehniline muudatus ja parandatakse ebatäpsus kehtiva määruse § 16 lõikes 5. Selle kohaselt ei kohaldata § 16 lõikes 3 sätestatud taotluste menetlemisel ehk juhul, kui vabanenud eelarvevahendid lähevad jagamisele sama maakonna tervisespordikeskustele, määruse § 6 lõiget 2 (toetuse ülemmäär maakonna kohta). Määruse ja selle sätte eesmärk on aga olnud piirmäära nõue kaotada juhuks, kui vahendid eraldatakse teiste maakondade tervisespordikeskustele ehk kehtiva määruse § 16 lõike 4 taotluste menetlemiseks, sest neil on täiendava taotlusvooru korraldamise ajal piirmäär juba tõenäoliselt täis. Uue lõikega 3 tehakse viide õigele vastavale sättele (uus § 16¹ lõige 2).

Lõikega 4 sätestatakse, et kui see aitab kaasa taotlusvooru eesmärkide täitmisele, võib toetuse andja põhjendatud juhtudel § 16¹ lõikes 2 sätestatud taotluste menetlemisel ja täiendava taotlusvooru korraldamisel taotlusvooru eelarvevahendite mahtu suurendada. Antud regulatsioon lisatakse selleks, et tagada taotlusvooru eesmärkide täitmine maksimaalses võimalikus ulatuses, samuti selleks, et tagada projektide ellu viimine. Eelarvevahendite suurendamine võib olla vajalik juhul, kui vabanenud eelarvevahendite suurus on nii väike, et täiendava taotlusvooru korraldamine ainult nende jagamiseks ei ole otstarbekas. Näiteks võib mõnes maakonnas jääda üle 5000 eurot, mille tarbeks eraldi taotlusvooru korraldamine 23 tervisespordikeskuse vahel ei ole mõistlik, kuna see summa on potentsiaalselt tehtavate investeeringute osas marginaalne (näiteks on ühe kunstlume tootmiskahuri hind suurusjärgus 20 000 eurot). Taolisel juhul võib toetuse andja taotlusvooru eelarvet suurendada, et taotlusvooru raames jagatav toetus omaks suuremat mõju ning aitaks kaasa taotlusvooru eesmärgi täitmisele.

Eelnõu punktiga 4 täpsustatakse § 18 lõike 2 sõnastust selliselt, et toetuse saajal oleks selgelt võimalik lisaks projekti ja teistele taotluse andmete muutmisele taotleda vajadusel ka talle eraldatava toetussumma vähendamist. Praegu kehtiva sõnastuse kohaselt tuleb muudatustaotlus esitada määruse § 12 lõikes 3 toodud andmete muutumisel, mille hulgas on ka taotletava toetuse summa. Kuna aga taotletav summa ei pruugi ühtida toetuse saajale eraldatava toetuse summaga, on selguse huvides oluline täpsustada, et toetuse saajal on võimalik lisaks projekti/taotluses

esitatud andmete muudatustaotlusele esitada taotlus ka talle aastate lõikes eraldatava toetussumma vähendamiseks. Nimetatud taotlust menetletakse samamoodi nagu taotluses esitatud andmete muutmise taotlust ning seda menetluskorda eelnõuga ei muudeta. Kui toetuse andja vaatab taotluse läbi ja sellega nõustub, arvestab kultuuriminister vähendatud summa suurusega ka määruse § 15 lõikes 3 toodud edasiste toetussummade määramisel. Samuti on sellisel juhul võimalik eelnõuga lisanduva § 16¹ alusel korraldada vabanenud vahenditele täiendav taotlusvoor.

Eelnõu punktiga 5 lisatakse § 19 lõikesse 1 punkt 9, mille kohaselt teeb toetuse andja otsuse toetuse tagasinõudmise kohta kaalutlusõiguse kohaselt käesoleva määruse § 18 lõikes 2 toodud taotlusest lähtuva toetussumma vähendamise korral. Eelnõuga muudetava § 18 lõike 2 alusel on toetuse saajal õigus taotleda nii juba välja makstud kui ka edaspidi välja makstava toetuse suuruse vähendamist. Kui toetuse saaja soovib vähendada vaid talle edaspidi väljamakstava summa suurust, siis arvestatakse sellega väljamaksete tegemisel määruse § 15 lõike 3 kohaselt. Kui aga toetuse saaja soovib vähendada juba välja makstud toetuse suurust, võib olla vajalik teha toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsus.

Eelnõu punktiga 6 lisatakse määrusesse uus peatükk 8 „Rakendussätted“. Peatükiga lisandub määrusesse uus § 24, mis kirjeldab eelnõuga lisandunud § 16¹ rakendamist. Kuivõrd eelnõu jõustumise ajaks juunis 2024 on ministeeriumis juba käimas täiendav taotlusvoor meetmesse vabanenud eelarvevahendite osas, siis on vajalik täiendava taotlusvooru läbiviimise regulatsiooni rakendada tagasiulatuvalt selliselt, et seda oleks võimalik kohaldada poolelioleva taotlusvooru väljakuulutamisest alates. Rakendussättega kehtestatakse, et eelnõuga loodavat § 16¹ rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1.aprillist 2024. a, taotlusvoor avanes 22.aprillil 2024.

Regulatsiooni tagasiulatuvalt rakendamine ei lähe vastuollu õiguskindluse põhimõttega, kuivõrd sisulised tingimused taotlusvooru läbiviimisel ei muutunud ning taotlejatel oli siis ning on ka praegu võimalik nendega arvestada. Eelnõu tulemusel on regulatsioon selgem ja täiendava taotlusvooru vahendid suurenevad (sest kaetud on mõlemad olukorrad, mil meetmesse vahendid vabanevad). Tegu on toetuse taotlejate jaoks soodsa muudatusega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga tagatakse toetusmeetme eelarvevahendite otstarbekam ja eesmärgipärane rakendamine, samuti õigusselgus ja läbipaistvus täiendava taotlusvooru menetlemisel. Samuti on tänu eelnõule võimalik määruse jõustumise ajal läbiviidava taotlusvooru eelarvevahendeid suurendada. Ebasoodsaid mõjusid ei kaasne.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Rahalisi lisakulutusi ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.